

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Úřady práce ve střetu zájmů aneb Nadsázka, nebo skutečnost?

Zákon č. [1/1991](#) Sb., o zaměstnanosti, v platném znění, nejzákladnějším způsobem vymezuje úlohu státu v oblasti zaměstnávání fyzických osob. Tento výsek státní činnosti, tzv. státní politika zaměstnanosti, směřuje k dosažení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou po pracovních silách, produktivnímu využití zdrojů pracovních sil a k zabezpečení práva občanů na zaměstnání; zabezpečují ji Ministerstvo práce a sociálních věcí a příslušné úřady práce. V tomto článku zaměřím pozornost právě a jenom na činnost územních orgánů práce (tj. úřadů práce), neboť hrají nezanedbatelnou roli v životě většiny obyvatel.

Zákon č. [1/1991](#) Sb., o zaměstnanosti, v platném znění, nejzákladnějším způsobem vymezuje úlohu státu v oblasti zaměstnávání fyzických osob. Tento výsek státní činnosti, tzv. státní politika zaměstnanosti, směřuje k dosažení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou po pracovních silách, produktivnímu využití zdrojů pracovních sil a k zabezpečení práva občanů na zaměstnání; zabezpečují ji Ministerstvo práce a sociálních věcí a příslušné úřady práce. V tomto článku zaměřím pozornost právě a jenom na činnost územních orgánů práce (tj. úřadů práce), neboť hrají nezanedbatelnou roli v životě většiny obyvatel. Zjednodušeně řečeno: právem na zaměstnání se rozumí právo občanů na zprostředkování vhodného pracovního uplatnění, na rekvalifikaci a na hmotné zabezpečení před nástupem do zaměstnání a v případě ztráty zaměstnání. Kromě zabezpečení tohoto práva občanů mají úřady práce provádět kontrolní činnost (viz ustanovení §26 odstavce 1 zákona o zaměstnanosti). Činnost orgánů kontroly se zaměřuje na dodržování pracovněprávních předpisů u zaměstnavatelů a v jejich organizačních jednotkách, s výjimkou pracovních podmínek vyplývajících z předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci.

I při neznalosti všednodenní praxe či při letném pohledu na text zákona nám musí před očima vyvstat jistý rozpor. Někteří autoři tento stav označují dokonce jako střet zájmů, a to střet faktický, bijící do očí i průměrně uvažujícímu čtenáři legálních textů. Na jedné straně se úřady práce snaží zprostředkovávat zaměstnání všem občanům, kteří chtějí a mohou pracovat a o práci se skutečně ucházejí, a na straně druhé kontrolují dodržování pracovněprávních předpisů u zaměstnavatelů, s nimiž za přispění téhož úřadu práce uchazeči uzavřeli pracovní poměr. Z čehož plyne, že úřad práce jednak bojuje proti nezaměstnanosti (zmiňovanými zprostředkovatelskými aktivitami), má zájem na tom, aby byl kvalifikovaný uchazeč přijat na vhodné pracovní místo u příslušného zaměstnavatele, a jednak u týchž zaměstnavatelů vykonávají kontroly a na základě zjištěných nedostatků udělují sankce - pokuty. Pokuta může být uložena až do částky 250 000,- Kč, při opětovném porušení stejné povinnosti až do výše 1 000 000,- Kč. Dá se tedy s největší pravděpodobností očekávat (a s čím jiným než s pravděpodobností a neurčitou možností má co do činění zákonodárce!), že v případě, kdy by se hrozící pokuta mohla pro „nehodný“ podnik stát likvidační, kontrolující úřad takovou sankci neuloží. Proč by si tím přiděloval práci?! Několik nezaplacených přesčasů, nepravdivých údajů v evidenci pracovní doby, více či méně skryté omezování koaliční svobody (zákazy vytváření odborů či vstupu do nich), bezdůvodné opakující se uzavírání pracovních smluv na dobu určitou se stejnými zaměstnanci a další „zlaté české“ notoriety přece slovnitý úřad nepřesvědčí, aby dobře prosperujícímu podniku házel klacky pod nohy. A obzvláště v menších městech a na venkově, kde je pracovních příležitostí nedostatek. Autor je přesvědčen, že podobné uvažování na úřadech práce v ČR skutečně existuje - a nejedná se pouze o malé podniky a venkovské oblasti. Z médií a z kusých

práv zavražděných zaměstnanců se stále dokola dozvídáme, že pracovněprávní předpisy se v některých typických případech porušují přímo masově a úřady práce: mlčí. Mlátil bych prázdnou slámu, kdybych připomínal kupříkladu obecně známé jednání managementu velkých obchodních řetězců, kterými jsou v současnosti zahlcena zejména velká města. Konflikt zájmů, do kterého se úřady práce dostávají v souvislosti s kontrolou činnosti nejrozličnějších obřích zaměstnavatelů, je přímo transparentní: každodenní drobné i závažnější pošlapávání práv zaměstnanců jako úředně tolerované „menší zlo“ se nachází v kontrapozici s ochotou neztěžovat potencionálním zaměstnavatelům bohužel snahu zaměstnat stovky či tisíce lidí nějakými obtížnými kontrolami nebo nedej bože pokutami.

Situace je však taková, že leckteří zaměstnanci, kteří bývají takto dotčeni na svých právech, se s panující situací raději smiřují, než aby riskovali potíže na pracovišti. Valná většina společnosti to, troufám si říct, toleruje, alespoň tím, že takzvané „remcaly“ více nebo méně otevřeně odsuzuje. Existuje-li vysoká nezaměstnanost – proč nebýt vděčný za každý hozený klacek a držet „hubu a krok“?!

Prvním krokem k odbourání nežádoucí protichůdnosti zájmů úřadů práce by mělo být to, že zákon o zaměstnanosti či jiný právní předpis přísně oddělí zprostředkovatelskou činnost týkající se zaměstnávání občanů (a ponechá ji výlučně soukromým zprostředkovatelům práce) od kontroly dodržování pracovněprávních předpisů (ta zůstane v rukou státních orgánů). Státně mocenské úřady práce tak získají čas i prostor k opravdu kvalitní a efektivní kontrolní činnosti, nerušené problematickými „paraveřejnými“ zájmy v daném regionu nebo podlízavou touhou přilákat a hlavně udržet významného zahraničního investora.

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Pohled přes hranice – natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Odpovědnost zaměstnavatele a zaměstnance v souvislosti s využitím umělé inteligence](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci – 2. díl: Redefinice závislé práce](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [JIRÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ČERVEN 2026](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení – nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)